

مأموریت ما: نظام سلامت در حوزه بهداشت را متحول کنیم

نگاهی به سخنان معاون وزیر در نشست معاونان بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

مقدمه

در همایشی که با حضور معاونان بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی برگزار شد، دکتر سیاری معاون بهداشتی وزارت درباره مأموریت‌های حوزه معاونت بهداشتی و تحول نظام سلامت در حوزه بهداشت سخنرانی کرد که نظر به اهمیت موضوع محورهای مختلف این سخنرانی را در ادامه می‌خوانید:

مأموریت‌های حوزه معاونت بهداشتی

- افزایش امید به زندگی (جلوگیری از مرگ نابهنگام و زودرس مردم)
- ارتقای سطح سلامت (بهبود شاخص‌های سلامت جلوگیری از ابتلا به بیماری‌ها)
- بهبود کیفیت و شیوه زندگی
- تأمین عدالت در سلامت از نظر دسترسی، بهره‌مندی و میزان پرداخت هزینه‌ها از جیب مردم
- کمک به تعالی خانواده، بهداشت باروری و بهبود TFR* در سطح بالاتر از حد جایگزین

دکتر سیاری هم‌چنین در سخنانش گفت: در راستای مأموریتی که داریم جهت پیشگیری از سه عامل خطر بیماری‌های واگیر، غیرواگیر و آسیب‌های اجتماعی که سلامت مردم را تهدید می‌کند و با توجه به عوامل اجتماعی اثرگذار بر سلامت باید گفت نظام موجود پاسخگوی نیازهای جدید نیست.

مردم باید به طریقی توانمند شوند که از سلامت خودشان صیانت کنند و آن را ارتقا بخشند. زمینه‌های همکاری بین بخشی و محیط‌های حامی فراهم شود. برای پاسخگویی به نیازهای جدید مردم، نیاز به تحول در نظام ارائه خدمات است، به طریقی که پاسخگوی مأموریت‌های ذکر شده باشد. وی اضافه کرد: باید عوامل محیطی و اجتماعی اثرگذار بر سلامت را با مشارکت و توانمندسازی مردم و فراهم کردن زمینه همکاری بین بخشی بهبود بخشیم. لذا ضرورت دارد خدمات به شکل ادغام یافته، اثربخش و با کیفیت مناسب در دسترس همه مردم قرارگیرد.

ما باید اطمینان پیدا کنیم که همه مردم از خدمات مورد نیاز به طریقی بهره‌مند می‌شوند به طوری که منجر به ارتقای سلامت و پیشگیری از بیماری‌های می‌شود.

دکتر سیاری تأکید کرد: مردم باید از مداخله‌های تشخیصی درمانی و توانبخشی با کیفیت مناسب و حفاظت عادلانه مالی بهره‌مند شوند تا در این رهگذر، شاخص‌های سلامت در کشور ارتقا یافته و رضایت آنها فراهم شود.

به همین منظور بحث اصلاحات یا تحول در نظام سلامت با رهبری وزیر و مشارکت حوزه‌های بهداشت درمان، آموزش و پژوهش و بهره‌گیری از توان صاحب‌نظران و متخصصان و کارشناسان وزارت بهداشت شروع شده است. بخش‌هایی از این تحول بزرگ آماده اجرا و بخش‌هایی از آن در دست طراحی است که به تدریج استقرار پیدا خواهد کرد.

تحول نظام سلامت در حوزه بهداشت

دکتر سیاری در بخش دیگری از سخنانش گفت: «برنامه تحول خدمات مراقبت‌های اولیه برای ۲۳ میلیون نفر از روستاییان و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر اولویت اول ماست.»

بر اساس اظهارات معاون وزیر بهداشت «برنامه تحول خدمات مراقبت‌های اولیه» را می‌توان به شکل زیر عنوان‌بندی کرد.

◀ بازسازی، نوسازی و توسعه شبکه روستایی

- اولویت ساخت هزار و ۹۹۵ خانه بهداشت که امید می‌رود تا بهمن ماه به بهره‌برداری برسد.

- بازسازی و نوسازی شبکه در روستاها از ظرفیتهای فیزیکی، تجهیزات و بهبود استانداردها

- تأمین نیروی انسانی از طریق خرید خدمات از بخش خصوصی، خیریه و....

- مکمل‌ها: انتظار می‌رود در تمام مراکز بهداشتی درمانی و خانه‌های بهداشت مکمل‌ها شامل قرص آهن و اسیدفولیک، ویتامین D، قطره آهن و ویتامین و داروهای بهداشتی وجود داشته باشد. باید سیستمی ایجاد

• **برنامه بهداشت باروری و سلامت مادر و کودک**

و **فرزندآوری**: TFR در ایران از حد جایگزین که ۲/۱ است با یک افت سریع به حد ۱/۸ رسیده و این موضوع باعث نگرانی مقام معظم رهبری، مسؤولان کشور و نمایندگان مجلس برای آینده کشور شده است. سالی یک میلیون نفر به جمعیت کشور افزوده می‌شود بنابراین وضع فعلی خوب است اما نگرانی برای آینده است. برای این موضوع قانونی در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. در مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز، سیاست‌های جمعیتی به دستور رهبری تهیه و به ابلاغ ایشان رسید. بنابراین یکی از اولویت‌های کشور بالابردن TFR در حد بالای جایگزین ۲/۱ است؛ معنی دیگر آن این است که هر زن به جای آن که ۱ تا ۲ کودک بیاورد باید برنامه‌ریزی کند که ۲ تا ۳ فرزند بیاورد. مأموریت حوزه شما در این زمینه سنگین است، فرزندآوری جزو حوزه تصمیم‌گیری خصوصی خانوادگی است و نیاز به پیش‌نیازهای زیادی دارد که خانواده‌ها باید به صورت اقناعی مطمئن شوند که زمینه این امور در کشور فراهم است.

◀ **موضوع برنامه مراقبت و کنترل بیماری‌های واگیر به ویژه برنامه واکسیناسیون را باید با جدیت دنبال کرد:** در مورد، پولیو، HIV، AIDS یک نگرانی در مورد کشورهای پاکستان، افغانستان و عراق وجود دارد. در واقع ایران در محاصره پولیو قرار دارد. باید هوشیار بود و موضوع را جدی گرفت. سه مورد جدید کروناویروس در کشور پیدا شده که نگرانی جدید به شمار می‌رود و امید است امسال واکسن پنتاوالان را در نظام مراقبت ببینیم. یکی از اولویت‌های آقای دکتر هاشمی جایگزینی واکسن پولیوی تزریقی به جای خوراکی است.

◀ **حضور فعال در رسانه**

◀ **تأمین خودرو برای سیستم از برنامه‌های دیگر** وزارت بهداشت است که از محل یک درصد ارزش افزوده این امر محقق خواهد شد.

انتظارات

۱. باید با جو همدلی، همراهی، همکاری، مشارکت فکری و تخصصی، در عین حفظ ارزش‌های دینی و معنوی و با استدلال و منطق علمی به ارایه خدمات پرداخت.
۲. نظم و انضباط، وجدان کاری، تلاش و سخت‌کوشی و حساسیت کاری را از همه انتظار داریم. مدیر بی‌تفاوت، تماشاگر و حاشینه‌نشین و شکست‌گرا نمی‌خواهیم، چشمه بودن، جوشیدن و دیگران را

شود که از بهره‌مندی مردم اطمینان حاصل کرد.

• **جلوگیری از بدآموزی به مردم در زمینه تجویز قطره و شربت‌های مکمل خارجی** که گران و بیشترشان غیر استاندارد است.

• **ارجاع:** در مورد ارجاع بیماران به بیمارستان و بازخورد آن از بیمارستان به پزشکان خانواده باید مراقب بود که این ارجاع به نحو مطلوبی انجام شود.

◀ **پروژه حاشیه‌نشینان**

در زمینه فراهم کردن دسترسی و بهره‌مندی حاشیه‌نشینان، انتظار این است که اهتمام کامل برای عملیاتی شدن این پروژه به شکلی که بتواند هر چه بهتر خدمات مورد نیاز را برای حاشیه‌نشینان فراهم کند، صورت بگیرد. اعتبار پروژه نیز از ردیف پزشک خانواده شهری تأمین خواهد شد.

◀ **برنامه خودمراقبتی و توانمندسازی مردم** در حفاظت از سلامت

خودشان و مسؤولیت‌پذیری در تعامل رفتارهای آسیب‌رسان به سلامت
 ◀ **برنامه توانمندسازی مدیران و کارکنان:** باید اطمینان پیدا کرد کسانی که مسؤولیت سلامت را بر عهده دارند، توانایی لازم برای اداره حوزه مأموریت و اجرای برنامه را دارند.

◀ **حدود ۱۵۰ برنامه عملیاتی برای سال ۹۳** وجود دارد که باید تا آخرین نقطه نظام شبکه بهداشتی درمانی در کشور اجرا شود.

◀ **برنامه ماندگاری مدیران و پزشکان خانواده و کارشناسان حوزه بهداشت** از اولویت‌های مهم کاری است که دنبال می‌شود.

◀ **ارتقای سطح مراکز آموزش بهورزی به مجتمع آموزش عالی**

سلامت شهرستان یکی از برنامه‌های مهم این دوره است که مصوبه آن از شورای گسترش گرفته شده است.

• مصوبه دیگر، ارتقای مربیان بهورزی به کارشناس ارشد است که به زودی برنامه آموزشی آنان شروع می‌شود. برنامه تهیه و تصویب شده و دانشگاه‌های مجری نیز تعیین شده‌اند.

• مسؤولیت این مجتمع عبارت است از تربیت کاردان بهورزی که مصوبه آن را شورای گسترش صادر کرده و برنامه‌اش به تصویب رسیده است.

• وظیفه دیگر این مرکز بازآموزی کارکنان بهداشت در تمام سطوح از مدیریت، پزشکان و کارشناسان است.

• کمیته کارشناسی مشترکی با حضور کارشناسان معاونت آموزشی و مرکز مدیریت شبکه برای پیگیری این امور تشکیل شده است.

• مأموریت دیگر مجتمع، پژوهش‌های مورد نیاز برای بررسی سلامت مردم، بهبود سیستم و خدماتی است که ارایه می‌شود و در این زمینه با حوزه معاونت پژوهشی وزارت هماهنگی‌هایی انجام شده است.

◀ **اولویت برنامه آموزش پزشکان خانواده**

◀ **بهبود نظام اطلاعات سیستم شامل:**

• **نظام جاری**

• **پرونده سلامت الکترونیک**

• **سامانه اطلاع‌رسانی**

• **برنامه ثبت مرگ**

• **برنامه ثبت سرطان:** که باید با قدرت و قوت انجام شود. این کار در حوزه مأموریت ما است و بنا است مراکز تحقیقاتی به ما کمک کنند که این برنامه تقویت شود.

• **طرح مطالعه** SDH** مورد حمایت از نظر اجرا است.

سیراب کردن، از درون رشد کردن و جزو بهترین‌ها بودن و اقتدار، انتظار ما از همه همکاران است.

۳. داشتن برنامه در زندگی حرفه‌ای و کار از ضروری‌ترین نیازهای ما است. هر روز از خودمان سؤال کنیم: امروز چه آموختیم؟ به دیگران چه آموزش دادیم؟ برای اداره و سازمانم چه خدمتی انجام دادیم؟ مشکل اصلی و اولویت کاری من چیست؟

۴. توانمندی شغلی خود و کارکنان تحت حوزه ماموریت خود را با داشتن برنامه از طریق یادگیری و آموزش مستمر ارتقا دهیم.

۵. تجربیات را به یکدیگر انتقال داده و در شناخت مشکلات و حل آن بکوشیم و با هم در ارتباط باشیم.

۶. کیفیت خدمات و توسعه کمی آن را بهبود بخشیم.

۷. نظام نظارت و ارزیابی کارآ و مستمر از کارها و برنامه‌ها را ایجاد کنیم.

۸. به شاخص‌ها حساس بوده، برای بهبود مستمر آن برنامه داشته باشیم و به وضع موجود قانع نشویم.

۹. نوآوری و انجام کارهای تحقیقاتی کاربردی و انتقال آن به سایرین از دیگر انتظارات است.

۱۰. به صیانت از منابع مالی، نیروی انسانی و امکانات حوزه ماموریت خودمان توجه جدی داشته باشیم.

۱۱. یک مرکز اسناد و مدارک علمی کارآمد در حوزه معاونت خود و مرکز بهداشت شهرستان ایجاد کنیم.

۱۲. افراد لایق، عاشق، کاردان و ماهر کم هستند، قدر آنها را بدانیم و آنها را حفظ کرده و ایجاد انگیزه کنیم.

۱۳. با چهره گشاده و لبخندی بر لب، صبر و حوصله و گذشت با کارکنان و مردم برخورد کنیم چرا که ما خدمتگزاران مردم هستیم.

۱۴. وقت گذاشتن: برای فکر کردن، مطالعه، برنامه‌ریزی، نظارت و بازدید از محیط، باید تمام وقت حضور فعال داشته باشیم.

۱۵. وظایف خود و سایر رده‌ها را تهیه کرده و در محل کار نصب کنیم.

۱۶. برنامه‌ها و کارها را در نیمه راه رها نکنیم.

۱۷. به مرگ مردم و علل زمینه‌ساز آن حساس باشیم. مرگ تک‌تک کودکان و مادران را باید بشماریم و علت‌یابی کنیم.

۱۸. در شکوفایی شخصیت و توانایی خود و همکاران بکوشیم و قابلیت‌های افراد را از درون رشد دهیم.

۱۹. عوامل اصلی موفقیت در کارها عبارتند از: توکل به خدا، نیروی همکار و همراه، تلاش و کوشش، پشتکار، مداومت، نظم و انضباط، تمرکز و تصمیم قطعی داشتن، هدف روشن و شفاف، اعتماد به نفس، نهراسیدن از شکست، داشتن اطلاعات و دسترسی به اطلاعات لازم که شریان حیاتی نظام مثل جریان خون در بدن

ما است، تجربه و تخصص، روحیه مثبت داشتن، عشق و ایمان به کار، برنامه‌ریزی، مشخص بودن ارزش‌ها، داشتن فلسفه برای کارها، انرژی، تسلط بر فن ارتباط، جوشش درونی، غوطه‌ور شدن در کار، رها نکردن کارها، بهره‌گیری از منابع، به ویژه زمان.

۲۰. برای صرفه جویی در زمان سعی کنیم گزارش‌ها و نامه‌ها را فقط بخوانیم و نزد خود انبار نکنیم. مطالبی که می‌خواهیم از مجلات و روزنامه‌ها و کتاب‌ها مجدد مطالعه کنیم، ابتدا با یک بررسی سریع مطالعه و علامت بزنیم و در محلی بگذاریم که بعد بتوانیم به موقع از آنها استفاده کنیم. از جمع کردن موارد بدون ارتباط پرهیز کنیم و محلی را نیز برای مطالعه در نظر بگیریم.

۲۱. به عوامل مهم شکست که به شرح زیر است توجه داشته باشیم و تلاش کنیم برای آن راه حل پیدا کنیم:

• ناتوانی در هدف گذاری و برنامه‌ریزی و سازماندهی

• ناتوانی در ترغیب دیگران به کار

• ترس از رقابت همکاران

• خودخواهی

• فقدان صداقت و صمیمیت

• تاکید بر اقتدار و اختیار

• تاکید بر سمت و عنوان رییس

• نداشتن تجربه و تخصص و اطلاعات

• نداشتن همکاران واجد صلاحیت و منابع مورد نیاز

• نداشتن پشتکار، نظم و انضباط

• تنبلی و مسامحه

• توقف در برخورد با مشکلات

وظایف من

۱. حمایت طلبی از برنامه‌های سلامت و این که سلامت جزو اولویت‌ها و تصمیم‌های مسؤولان رده بالای کشور قرار گیرد.

۲. سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی

۳. تعیین اولویت‌های بهداشتی

۴. کمک به ارتقای توانمندی شغلی خود و کارکنان بخش بهداشت

۵. کمک به اجرای هر چه بهتر برنامه و توسعه کمی و کیفی خدمات

۶. کمک به حل مشکلات

۷. نظارت و ارزیابی مستمر از برنامه‌ها، خدمات و افراد

۸. برقراری عدالت در استفاده از امکانات و فرصت‌ها

۹. اجرای قوانین، مقررات و حاکمیت ضابطه بر رابطه

۱۰. فراهم کردن زمینه مشارکت فکری و تخصصی منابع انسانی

۱۱. انتقال تجربیات و نوآوری‌ها و فراهم کردن زمینه اجرای آن

۱۲. کمک به فراهم کردن امکانات لازم مثل بودجه، خودرو، نیروی انسانی و بسته خدمت و سایر منابع مورد نیاز برای اجرای برنامه‌ها

نرخ باروری کلی TFR*: Total Fertility Rate

SDH*: Social Determinants of Health

عوامل اجتماعی موثر بر سلامت

نحوه امتیازدهی:

امتیاز - شماره مقاله

مثال: اگر امتیاز شما

۸۰ باشد: ۸۰ - ۹۰۱

به این موضوع امتیاز دهید (۱ تا ۱۰۰)

کد این موضوع ۹۰۴۱

SMS ۳۰۰۰۷۲۷۳۰۱۰۰۰۱